



# PORON HOITO JA KÄSITTELY -OPAS

# PORON HOITO JA KÄSITTELY

## Eläinten hyvinvointi , elinkeinon imago ja kannattavuus

Eläinsuojelulain mukaan eläimiä on kohdeltava hyvin eikä niille saa tuottaa tarpeetonta kärsimystä, kipua tai tuskaa. Eläinten pidossa on edistettävä niiden terveyden ylläpitämistä sekä otettava huomioon niiden käyttäytymistarpeet. Jokainen eläimenomistaja vastaa omalta osaltaan pitämiensä, omistamiensa ja kasvattamiensa eläinten hyvinvoinnista.

Poro on perinteisesti eläimenä rinnastettu vapaana elävään riistaan, jolloin tietyssä määrin eläinten nälkiintyminen, kuolemat ja yleinen ”huonovointisuus” on ollut metsäporoilla sallittua ja hyväksyttävää. Nykyaikainen poronhoito ja porotalous perustuvat mitä suurimmassa määrin moderniin talousajatteluun ja tuottavuuteen, jolloin toiminnan yksi kannattavuuden peruspilari on ulospäin suuntautuva markkinointi ja koko elinkeinon imago.

Tänä päivänä poronlihan kuluttajat ovat valveutuneita, tietoisia ja kriittisiä ihmisiä, joiden osto- ja kulutuskäyttäytymistä säätelevät mielikuvat siinä missä ihmisten eettiseen ajattelutapaan perustuvat arvotkin, se mikä on tämän päivän ihmisestä oikein ja hyväksyttävää. Tyytyväinen asiakas on joka suhteessa kaikkein paras myyminenedistämisväline, samoin kuin tyytymätön, pettynyt ja järkyttynyt ihminen on myös kaikkein paras ja tehokkain ”markkinointiväline” levittämään luottamuspulaa ja huonoa mainetta koko elinkeinoa kohtaan. On suuri ero, missä mielessä tutuille ja naapurustolle esitellään lomamatkalla otettuja valokuvia, olivatko pohjoisen porot ja toimintatavat vierailijalle hyvä vai huono elämys...

Porojen tarpeettoman kovakourainen käsittely ja huonot olosuhteet aiheuttavat suoraan tuotantotappioita. Lepuutusaidoissa esim. veden- ja rehunpuute johtavat nopeasti teurasporojen kuivumiseen ja painon laskuun. Suuri osa teurastamolla lihantarkastuksessa poistettavista ruhjeista ja murtumien aiheuttamista laaja-alaisistakin vertymistä olisi vältettävissä aitaolosuhteisiin, käsittelyyn ja kuljettamiseen liittyvien toimintatapojen tarkistamisella.

Tämän aikakauden tunnusomainen piirre läpi koko yhteiskuntarakenteen on alituinen kiire. Vaikka kylmissä, lähes arktisissa olosuhteissa työt on tehtävä sääolosuhteista johtuen usein mahdollisimman nopeasti, tulee tarpeellinen lepoaika turvata poroillekin. Kiireessä stressaantuvat niin ihmiset kuin eläimetkin.

Tämän oppaan tarkoituksena on edistää porojen hyvinvointia ja hyvää kohtelua. Oppaaseen on koottu poroa, poronhoitoa ja porojen käsittelyä koskevaa lainsäädäntöä ja ohjeita sekä annettu suosituksia. Kaikkien henkilöiden, jotka kasvattavat, kuljettavat ja käsittelevät poroja, tulee tietää, miten niitä käsitellään ja kohdellaan nykypäivän eläinsuojelusäädösten ja hyvien toimintatapojen mukaisesti niin, että poronomistaja voi olla kaikissa tilanteissa eläimestään ja elinkeinostaan ylpeä.



*Kuva Inga-Briitta Magga*

## SISÄLTÖ

Alkutuotantoilmoitus .....	2
Porojen kokoaminen ja käsittely .....	2
Poroille suoritettavat toimenpiteet .....	2
<i>Laitteet ja välineet</i> .....	2
<i>Korvamerkki</i> .....	2
<i>Hirvaiden kuohitseminen</i> .....	2
<i>Poron ampuminen/lopettaminen</i> .....	2
Porojen talviruokinta .....	3
Tarhan sijoittaminen .....	3
Tarhan koko .....	3
Tarhan rakenteet .....	4
Poron kytkeminen .....	4
Jätteet .....	4
Vasottaminen .....	4
Tarharuokinta .....	5
Poron ravinto .....	5
Veden tarve .....	6
Rehujen varastointi .....	6
Sairas tai vahingoittunut poro .....	6
Tautien ja sairauksien ennaltaehkäisy .....	6
Porojen sairauksien selvittäminen .....	8
Porojen lääkitseminen .....	8
Kuolleiden porojen ja teurasjätteiden käsittely .....	9
Porojen kuljettaminen .....	9
Teurasporojen käsittely .....	10
Teurasporojen pitopaikka .....	11
Teurastus .....	11
Lähteet .....	12

## Alkutuotantoilmoitus

Uuden elintarvikelain mukaan alkutuotannon toimijan, joka tuottaa tai kasvattaa eläimiä elintarvikkeeksi tai elintarvikkeiden raaka-aineeksi pitää tehdä kunnan viranomaisille ilmoitus toiminnastaan. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (134/2006) mukaan ilmoituksen voi tehdä porotaloutta harjoittavan toimijan puolesta myös paliskunta.

## Porojen kokoaminen ja käsittely

Porojen kokoaminen, kuljettaminen ja käsittely tulee suorittaa niin, ettei siitä aiheudu haittaa niiden hyvinvoinnille. Eläinten liiallinen rasittaminen ja liian kovakourainen käsittely on kielletty. Erityisesti koottaessa ja kuljettaessa tokkia kesämerkityksiä varten, tulee ottaa huomioon mukana seuraavat pienet vasat, jotka uupuvat helposti matkalla ja jäävät isompien jalkoihin. Vaatimille tulee antaa aikaa imettää vasaansa matkan aikana.

Erotus- ja käsittelyaidoissa pidettävien porojen saatavilla on oltava puhdasta vettä tai lunta. Jos poroja pidetään aitauksessa yli 36 tuntia, on niiden ravinnonsaannista huolehdittava.

Eläinsuojelulain mukaan eläintä ei saa raahata sarvista, jaloista, hännästä, turkista tai suoraan päästä vetäen taikka käsitellä muutoin sillä tavalla, että sille aiheutetaan tarpeetonta kärsimystä. Poroa saa vetää sarvista ohjaustarkoituksessa, kun poro on jaloillaan.

Erotustilanteissa, joissa käsitellään ja kuljetetaan suuria määriä eläimiä, sattuu vääjäämättä silloin



*Inga-Briitta Magga*

tällöin ennalta arvaamattomia tapaturmia eläimille. Erotustapahtuma sinänsä on kuitenkin ennalta suunniteltu ja järjestetty tilaisuus. Järjestäjän on tällöin otettava huomioon myös eläinten loukkaantumisen mahdollisuus ja jokaisella erotuspaikalla on oltava asianmukainen ja toimiva tainnutusase (pulttipistooli tai ampuma-ase + panoksia) pahoin loukkaantuneiden eläinten välitöntä lopettamista varten.

## Poroille suoritettavat toimenpiteet

### *Laitteet ja välineet*

Eläimille tehtäviin toimenpiteisiin käytettävien laitteiden ja välineiden tulee olla tarkoitukseensa sopivia, puhtaita ja hyväkuntoisia.

### *Korvamerkit*

Porojen korvamerkitseminen ja pilttojen asentaminen tai eläimen merkitseminen muulla lyhytaikaista ja vähäistä kipua aiheuttavalla tavalla tulee tapahtua pätevän henkilön suorittamana. Porojen merkitseminen kovalla pakkasella ei ole suositeltavaa, koska se voi aiheuttaa korviin vammoja.

Poronhoitolain mukaan poromerkkiä tehtäessä ei saa leikata pois yli kolmannesta korvan pituudesta. Poromerkkiä ei myöskään saa ulottaa korvan juurirustoon asti eikä poromerkki muussa osassa korvaa saa mennä korvan reunasta kolmannesta syvemmälle.

### *Hirvaiden kuohitseminen*

Hirvaat saa kuohita vain ja ainoastaan Burdizzon-pihdeillä (kuohauspihdit) pätevän henkilön suorittamana. Kumilenkkien käyttäminen tai ns. puukolla kuohiminen on kiellettyä kaikissa tilanteissa.

### *Poron ampuminen/lopettaminen*

Poron saa ampua metsästyksellisin keinoin ainoastaan poromies tai viranomainen, poron välitöntä tappamista vaativasta, hyväksyttävästä syystä. Ampumisen onnistuminen (eläimen taintuminen) on varmistettava tarvittaessa laukauksella päähän. Verenlasku on suoritettava välittömästi kuoleman varmistamiseksi.

Poro lopetetaan tainnuttamalla eläin ampumalla tai käyttämällä aivoihin tunkeutuvaa mekaanista laitetta. Laitteen on oltava sellainen, että laitteessa oleva pultti tai puikko tunkeutuu eläimen aivokuoreen ja aiheuttaa tajuttomuuden. Tainnutetun eläimen verenlasku on aloitettava välittömästi tainnuttamisen

jälkeen. Tainnuttamisen ja verenlaskun saa suorittaa pätevä ja asiansa osaava henkilö.

### **Porojen talviruokinta**

Talviruokinnalla turvataan porojen ravinnonsaanti pahimman talvikauden yli. Niiden hyvinvoinnin ja luontaisen käyttäytymisen kannalta tarpeetonta talvitarhausta tulisi välttää.

Talvella ruokittaessa poroja maastoon pitää ottaa huomioon porojen luontaiset kokoontumis- ja laidunalueet. Porojen rehut on yksinkertaisinta levittää alueille, joille ne luonnollisesti kokoontuvat tai joilla niitä on helppo paimentaa. On otettava kuitenkin huomioon, että jääpeitteille vesialueille ruokkiminen on ympäristösäädösten mukaan kielletty. Maastossa olevat ruokinta-alueet on siistittävä viimeistään keväällä, ja sinne mahdollisesti jääneet narut ja muovit on kerättävä pois.

Jos ylimääräisellä rehulla ruokittavat porot ovat jo esim. nälkiintyneitä tai muuten huonokuntoisia, rehun laatuun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Parasta lisärehua heikkokuntoisille metsäporoille olisi hieno- ja lehtevä kuivaheinä.

Talven pahimman kauden yli poro voidaan ottaa myös talviruokintaan tarhaan. Tällöin tulee eritoten muistaa, että poro on omistajansa ja tarhan pitäjän vastuulla koko tarhausajan. Tarhausaikana poron tulee saada sille sopivaa ravintoa ja riittävästi puhdasta lunta/vettä koko tarhausajan. Eläinten hyvinvointi ja olosuhteet tulee tarkistaa riittävän usein, kuitenkin vähintään päivittäin. Huomiota tulee kiinnittää erityisesti heikkoihin, huonokuntoisiin ja vahingoituneisiin eläimiin.

### **Tarhan sijoittaminen**

Porotarhasta ei saa aiheutua terveyshaittaa tai esim. hajuhaittaa lähialueen asukkaille, eikä vesistöjen tai pohjavesien pilaantumisen vaaraa. Paras paikka porojen tarha-aidalle olisi metsä, jossa on eläimille myös luonnollista sääsuojaa.

Liikenneturvallisuuden vuoksi tarha-aitaa ei tule sijoittaa maantien välittömään läheisyyteen. Riittävänä etäisyytenä vilkasliikenteisestä maantiestä voidaan pitää 300 metriä. Jos tarha sijaitsee maan-

tien läheisyydessä, poroja ei saa ruokkia tarha-aidan ulkopuolelle. Maastoruokintapaikat on sijoitettava porojen luonnollisille kulkureiteille siten, ettei toiminnasta aiheudu vaaraa liikenteelle.

Porotarhan sijoittamisesta asema- tai rakennuskaava-alueelle pitää tehdä terveydensuojelulain 13 §:n mukainen kirjallinen ilmoitus kunnan terveydensuojeluviranomaiselle. Terveystensuojelu- ja naapurussuhdelain nojalla tarhaus voidaan kieltää kaava-alueella kokonaan, eikä tarhaus kaava-alueella ole suositeltavaa ylipäätään muutoin kuin väliaikaisesti ja erityisestä syystä, esim. hoidettaessa sairasta tai huonokuntoista eläintä.

### **Tarhan koko**

Tarhan koko on suhteutettava eläinten lukumäärään ja tarha-aikaan. Mitä pidempi tarha-aika, sitä suurempi tarha. Tarhassa pitää olla niin paljon tilaa, että porot voivat noudattaa luonnonmukaista käyttäytymistä ja hakeutua luonnolliseen suojaan sääoloilta. Suljetussa aidassa suositellaan tarhattavan, maasto- ja lumiolosuhteista riippuen, enintään 50 poroa hehtaarilla.

Ahtaudessa ja vankeudessa porojen arvojärjestys on tiukempi ja aggressiivisuus suurempaa kuin luonnossa. Nuorilla ja alempiarvoisilla eläimillä pitää olla tilaa väistää hallitsevia poroja. Porojen käyttäytymiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota silloin, kuin tarhaan tuodaan uusia poroja.

### **Tarhan rakenteet**

Tarhan rakenteiden ja laitteiden on oltava sellaisia, etteivät porot vahingoita itseään, ja etteivät ne pysty takertumaan verkkoon tapellessaan aidan läpi. Tarhan aitauksen on oltava helposti eläinten havaittavissa, eikä aitauksessa saa olla teräviä tai ahtaita kulmia. Aidan kunto on tarkastettava säännöllisesti ja havaitut viat on korjattava viivytyksettä.

Tarha-aidat on rakennettava siten, että porojen käsittely on helppoa (kirnu). Porojen ryhmittely iän tai kunnan mukaan voi olla tarpeen.

Tarhassa tulee olla mahdollisuus eristää eläimiä sairauden tai heikon kunnan takia. Sairaskarsina on sijoitettava siten, etteivät sairast porot ole yhteydes-



*Tarhaolosuhteisiin on hyvä rakentaa erottelua helpottamaan siula ja kirnu. Samalla siulalla voidaan erottaa hoitoa tarvitsevat porot muista poroista.*

sä muihin poroihin. Tarhaan tuotaville poroille on oltava totutteluaitaus. Uudet porot päästetään muiden sekaan vasta, kun ne on totutettu rehuihin ja on varmistettu, etteivät ne levitä tauteja tarhan muihin poroihin.

### Poron kytkeminen

Tarhassa olevan eläimen liikkumisvapautta ei saa rajoittaa painoja tai muita vastaavia liikkumista haittaavia välineitä käyttämällä. Eläimen raajoja ei saa myöskään sitoa yhteen, eikä eläimiä saa sitoa toisiinsa.

Porojen kytkeminen (hinhoittaminen) sallitaan vain tilapäisesti, silloin kun se on eläimen hyvinvoinnin tai opettamisen kannalta välttämätöntä. Hihnaporo on siirrettävä puhtaalle lumelle riittävän usein puhdasta juomaveden turvaamiseksi.

### Jätteet

Tarhat tulee kunnostaa ja siivota vähintään vuosittain. Tarhauksesta syntyneet jätteet (rehut, kuivikkeet, lanta) tulee käsitellä asianmukaisesti, niistä ei saa aiheutua terveyshaittaa lähialueen asutukselle eikä ympäristön tai vesistöjen pilaantumista.

Jätteiden kompostointi on suositeltavin vaihtoehto. Maatuvan tarhajätteen kompostointiin soveltuu ns. avonainen pihakompostori tai auma. Pihakompostori on vettä läpäisevälle maalle pystytetty puukehikko tai muu vastaava. Kompostoinnin onnistumiseksi kompostia kannattaa kastella kuivina kesinä ja lahoavaa ainesta kääntää ja sekoittaa silloin tällöin. Lisätietoja kompostoinnista voi kysyä kunnista.

Jätteiden polttaminen taajama-alueilla on ilman lupaa kielletty.

### Vasottaminen

Poroille on varattava puhdas (mielellään erillinen tarha) vasomista varten. Puhtaan ja rauhallisen vasomispaikan lisäksi etenkin puhtaan veden saanti on tärkeää, sillä pienet vasat sairastuvat herkästi likaantuneesta vedestä.

Poronhoitolain mukaan porot tulee päästää tarhasta kesäkuun 15. päivään mennessä.

### Tarharuokinta

Poro on märehijä, jonka pääravintoa on kuitupiainen rehu. Märehijäluonteensa vuoksi porojen ruokinnan on oltava tasaista ja säännöllistä. Poro sairastuu erittäin herkästi äkillisistä ruokinnanmuutoksista.

Huonokuntoisina tarhaan tai kotiruokintaan tuotavat porot on totutettava ruokintaan erityisen varovasti, sillä huonokuntoisen poron pötsin pieneliöstö ja koko ruoansulatus on heikentynyt eikä poro pysty käsittelemään suuria määriä voimakasta rehua. Pötsin pieneliöstö vastaa suurelta osin rehun sulattamisesta ja muuttamisesta hyödynnettävään muotoon ja pötsin pieneliöstön sopeutuminen ruokinnanmuutokseen vaatii aikaa. Poro on totutettava lisäruokintaan tai ruokinnanmuutokseen hitaasti, parin viikon aikana. Mitä huonompi kuntoinen poro, sitä pidempi totutusaika.

Nälkiintyneen poron lisäruokinta aloitetaan niin, että se muistuttaa mahdollisimman paljon poron luontaista talvirehua. Jäkälä ja lупpo ovat parasta totuttelurehua, myös lehtevää heinää voi antaa. Kerralla annettavat rehumäärät tulee pitää ensimmäisinä päivinä hyvin pieninä. Teollisesti valmistettuihin ”nappularehuihin” totuttelu voidaan aloittaa vasta



kun poro pystyy käsittelemään luontaisia rehuja hyvin.

Ruokinnanvaihtelut tulee tehdä vähitellen niin poroja tarhaan otettaessa kuin sieltä päästettäessä. Kun porot keväällä päästetään tarhasta, on lumiolosuhteiden oltava poroille suotuisat ja niitä on totutettava takaisin luonnonravinnolle 1-2 viikon ajan.

Tarhassa on oltava riittävä määrä ruokintapaikkoja. Jos porojen saatavilla ei ole jatkuvasti rehua, on niiden kaikkien mahdollista syömään yhtä aikaa. Rehun jako on suoritettava tarpeeksi nopeasti ja tehokkaasti mahdollisimman laajalle alueelle, että kaikki pääsevät syömään ilman odottamista. Tällöinkin on tarkkailtava, että varmasti kaikki porot pystyvät syömään rauhassa, tarpeeksi pitkän aikaa ja että kaikki todella saavat osansa rehusta. Eri-ikäiset ja erikuntoiset porot tulisi ruokkia erikseen, etenkin jos laumassa on hyvin dominoivia yksilöitä, jotka jatkuvasti jahtaavat heikompiä pois ruokintapaikoilta.

Ruokintapaikka ja -kaukalot on pidettävä puhtaina eikä rehuun saa joutua lantaa. Ruokintakaukaloiden puhdistamiseen riittää vesipesu, erittäin likaiset ja pinttynneet astiat voi pestä pesuaineella ja desinfioida tarvittaessa, esim. Vircon S -desinfiointiaineella. Desinfiointin jälkeen kaukalot tulee huuhdella huolellisesti. Muoviset tai filmivaneriset asiat ovat puhtaanapidon kannalta parempia kuin huokoisesta materiaalista valmistetut asiat.

Heinien ja tuorerehupaalien nostaminen pois maasta ja ns. heinähäkkien käyttäminen vähentää osaltaan heinän kulutusta ja sekä rehu että koko tarha pysy-

vät puhtaampana, koska porot eivät tallo rehua jalkoihinsa niin paljon.

### Poron ravinto

Ruokinnassa on huomioitava kunkin poron tarpeet ja sopeutettava ruokinta tarvittaessa kullekin yksilölle sopivaksi jakamalla porot tarvittaessa erillisiin aitauksiin erillisruokinnan mahdollistamiseksi. Useimmat teolliset täysrehut sisältävät riittävästi poron tarvitsemia ravintoaineita. Teollisia täysrehuja voidaan käyttää ainoana rehuna porojen ruokinnassa, mikäli eläimet on totutettu huolellisesti käytettävään rehuun. Pötsitoiminnan ylläpitämiseksi ja ruoansulatuskanavahäiriöiden välttämiseksi porojen on kuitenkin hyvä saada muuta luontaista rehua, esim. heinää.

Jos porojen ruokinnassa ei käytetä ollenkaan teollisia täysrehuja, ruokintaa tulee täydentää kivennäisillä ja nuolukivillä. Lampaille ja lihanaudoille tarkoitettuja kivennäisseoksia voi antaa myös poroille.

Poroille annettavan rehun tulee olla pehmeää ja aikaisin niitettyä. Jos rehu on voimakkaasti korsintunutta ja huonosti sulavaa, porot jättävät osan siitä syömättä ja etenkin huonokuntoiset porot voivat sairastua siitä vakavasti sulamattoman korsirehun pakkaantuessa pötsiin. Huonon sulavuuden vuoksi rehusta saatava energiamäärä ei myöskään riitä ja poro nälkiintyy, vaikka sen pötsi on täynnä rehua.

Poron luontainen talviravinto, jäkälä, sisältää vain vähän valkuaisista. Vastaavasti esim. voimakkaasti

typpilannoitetussa ja lypsylehmille tarkoitettuun säilörehussa on poron rehuihin nähden erittäin paljon valkuaista. Runsaasti valkuaista sisältävä rehu lisää poron vedentarvetta ja voimakkaalla valkuaisruokinnalla poroilla tulisikin olla saatavilla sulaa juomavettä jatkuvasti. Suuret määrät valkuaista ruokinnassa lisäävät myös poron energian kulutusta, mikä voi myös aiheuttaa ongelmia pakkasella.



*Porojen ruokinnassa tulisi käyttää luonnosta peräisin olevia ravintokasveja.*

### **Vedentarve**

Tarhassa porojen saatavilla on oltava jatkuvasti virtaavaa, sulaa vettä tai puhdasta lunta. Kovaksi talattu tai lantaan sotkettu lumi ei riitä tyydyttämään poron vedentarvetta. Ruokinnasta riippuen poro tarvitsee jopa 5 kiloa puhdasta lunta vuorokaudessa. Lihanautojen kylmäpihatoissa käytettävät lämmitettävät juomakupit soveltuvat myös pieniin pihatarhoihin, joissa puhtaan lumen määrä ei riitä. Juomakuppeja tulee tällöin olla riittävä määrä eläinmäärään nähden ja niiden kunto ja puhtaus on tarkastettava päivittäin.

### **Rehujen varastointi**

Rehuja säilytetään suojatussa varastossa. Niitä varastoitaessa on huolehdittava, etteivät villi- ja kotieläimet pääse sotkemaan rehuja. Etenkin lintujen pääseminen rehuvarastoon ei ole suotavaa, sillä linnut voivat ulosteidensa mukana levittää salmonel-

laa rehuihin. Pilaantunutta ja homeista rehua ei saa antaa poroille. Jokainen rehuerä kannattaa tarkastaa aistinvaraisesti, ja homehtuneet ja pilaantuneet kohdat täytyy poistaa. Jos rehu haisee ummehtuneelle tai homeiselle kauttaaltaan, on varmintä jättää rehu syöttämättä. Yli vuoden vanhaa, edellistalven rehua ei pitäisi käyttää porojen ruokintaan.

### **Sairas tai vahingoittunut poro**

Omistaja on velvollinen tarkkailemaan tarhassa olevien porojen terveydentilaa päivittäin. Jos poro sairastuu tai vahingoittuu, sille on viipymättä hankittava asianmukaista hoitoa. Sairauden tai vamman niin vaatiessa eläin on lopetettava tai teurastettava.

Sairasta tai loukkaantunutta eläintä ei missään olosuhteissa saa jättää hoidotta tai heitteille.

### **Tautien ja sairauksien ennaltaehkäisy**

Tautien ennaltaehkäisyyn kannattaa kiinnittää huomiota, sillä se on huomattavasti halvempaa kuin jo sairastuneiden eläinten hoito. Hyvät olosuhteet, hygieniat ja riittävä, oikeanlainen ravinto ovat tautien ennaltaehkäisyn perusta.

Sairas poro on usein välinpitämätön ja pysyttelee erillään muista. Huono ruokahalu ja syömättömyys ovat merkki siitä, ettei kaikki ole kunnossa. Poikkeavasti käyttäytyvä poro tulee eristää muista mahdollisimman nopeasti, ettei mahdollisesti tarttuva tauti ehdi levitä muihin poroihin. Toisilta tarhoilta tai ruokintapaikoilta tuotuja poroja ei ole suositeltavaa laittaa suoraan porojen sekaan, vaan niitä tulisi pitää jonkin aikaa erillään. Vain tällä voidaan varmistaa, ettei uusi poro levitä tauteja tarhan muihin poroihin.

Eläinmäärä suhteessa tarhan kokoon kannattaa pitää mahdollisimman alhaisena. Ahtaissa oloissa alempiarvoiset porot stressaantuvat, jos ne joutuvat jatkuvasti vahvempien porojen ajattamiksi. Stressaantuneen poron vastustuskyky heikkenee ja se sairastuu helpommin. Ahtaassa tarhassa porot joutuvat myös enemmän kosketuksiin toistensa kanssa, jolloin tartuntataudit leviävät helposti eläimestä toiseen (esim. tartuvat silmätulehdukset).

Jokavuotisella tarhan kalkitsemisella ehkäistään taudinaiheuttajien leviämistä. Maan kääntäminen